

BROSZURA INFORMACYJNA

W połowie lutego 2025 w Polsce zarejestrowanych było **992,643 uchodźców z Ukrainy** (aktywny PESEL UKR). Najwięcej osób mieszka w województwie **mazowieckim**, następnie **dolnośląskim** i **śląskim**. 61% ogółu to kobiety, 55% wszystkich uchodźców znajduje się w przedziale wiekowym od 18 do 59 lat z czego kobiet jest ponad dwukrotnie więcej niż mężczyzn.

Sytuacja mieszkaniowa uchodźców stopniowo upodabnia się do sytuacji migrantów przedwojennych, co świadczy o postępującej integracji. Około **61% uchodźców wynajmuje mieszkania na rynku prywatnym**, **19% współdzieli mieszkania**, a **3%, głównie spośród grup najbardziej wrażliwych (seniorzy, osoby z niepełnosprawnościami, mniejszości etniczne, etc.), przebywa w ośrodkach zakwaterowania zbiorowego (OZZ)**.

Po wejściu w życie zmian w ustawie o pomocy obywatelom Ukrainy, OZZ finansowane są ze środków publicznych w ramach umów z Wojewodami. Miejsca zakwaterowania zbiorowego prowadzone przez podmioty prywatne i organizacje pozarządowe są nieliczne.

WYZWANIA

Podczas, gdy coraz więcej uchodźców wynajmuje mieszkania na rynku prywatnym, to jednak **ok. 30,000 (3%) uchodźców znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji życiowej nadal mieszka w OZZ**. Wśród nich widoczny jest wyższy odsetek osób powyżej 60 r.ż. mieszkających w OZZ (18%) i wyższy odsetek osób mieszkających u rodziny lub znajomych z Ukrainy (11% wg Narodowego Banku Polskiego). Sytuacja ekonomiczna i mieszkaniowa tych osób jest trudniejsza niż ogółu uchodźców, większość z nich nie uzyskuje w Polsce dochodów z pracy, dlatego ważną rolę w strukturze dochodu odgrywają środki z Ukrainy oraz polskie świadczenia socjalne. Według oficjalnych danych, zdecydowana **większość osób z grup wrażliwych, zamieszkujących długoterminowo w OZZ, nie będzie w stanie zmienić swojej sytuacji mieszkaniowej i życiowej ze względu na ograniczone możliwości ekonomiczne**.

Już przed rokiem 2022 polski rynek mieszkaniowy borykał się z licznymi wyzwaniami, takimi jak **ograniczone zasoby mieszkaniowe** i **znaczny wzrost cen** na prywatnym rynku wynajmu. Duży napływ uchodźców wywarł dodatkową presję na rynek mieszkaniowy, sprawiając, że znalezienie indywidualnego zakwaterowania jest niezwykle trudne. Według badania SEIS, problem zakwaterowania dotyczy jednej na pięć rodzin (19%), które mieszkają we współdzielonych mieszkaniach. Wysokie koszty zakwaterowania są dodatkowym czynnikiem pogłębiającym ich trudną sytuację i zwiększają ryzyko bezdomności. Co więcej, **uchodźcy spotykają się z dyskryminacją na rynku najmu**, szczególnie w przypadku mniejszości romskiej. Zgłaszane są też przypadki dezinformacji na temat eksmisji i praw najmu w Polsce oraz obserwuje się wyższy poziom odmów najmu.

ODPOWIEDŹ

Z perspektywy Sektora ds. Mieszkalnictwa i Zakwaterowania istnieją dwie główne grupy odbiorców: **uchodźcy, którzy mogą samodzielnie zapewnić sobie zakwaterowanie** oraz **uchodźcy w trudniejszej sytuacji, mieszkający na stałe w OZZ** z ograniczoną możliwością znalezienia zatrudnienia i zapewnienia samowystarczalności.

Rekomendowane są programy zakwaterowania, którym towarzyszą **ścieżki włączenia społecznego i ekonomicznego, aby zapewnić ich zrównoważony charakter**. Fakt, że większość uchodźców to kobiety z dziećmi, powoduje konieczność zapewnienia równoczesnego wsparcia w zakresie codziennej opieki nad dziećmi, zatrudnienia i zakwaterowania. W przypadku zorganizowania odpowiedniego wsparcia dla poprawy warunków bytowych osób mieszkających na stałe w OZZ konieczna jest dogłębna analiza ich potrzeb i wzmocnienie współpracy między administracją lokalną, organizacjami i społecznością przyjmującą.